

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 มีลำดับขั้นตอนโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้านผู้เรียน
2. เพื่อศึกษาวิธีการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 รวมทั้งสิ้น 2,532 คน ประกอบด้วย

ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 161 คน และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 2,371 คน จำแนกเป็น

โรงเรียนขนาดที่ 1	จำนวนครู	79 คน	จำนวนนักเรียน	615 คน
โรงเรียนขนาดที่ 2	จำนวนครู	37 คน	จำนวนนักเรียน	498 คน
โรงเรียนขนาดที่ 3	จำนวนครู	15 คน	จำนวนนักเรียน	387 คน
โรงเรียนขนาดที่ 4	จำนวนครู	18 คน	จำนวนนักเรียน	460 คน
โรงเรียนขนาดที่ 5	จำนวนครู	12 คน	จำนวนนักเรียน	411 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 53 คน และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เรียนกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 790 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียนใช้อัตราส่วน กลุ่มตัวอย่างต่อกลุ่มประชากรเป็น 1:3 ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 53 คน และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 790 คน จำแนกได้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

โรงเรียนขนาดใหญ่ 1	จำนวนครู	26 คน	จำนวนนักเรียน	205 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่ 2	จำนวนครู	12 คน	จำนวนนักเรียน	166 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่ 3	จำนวนครู	5 คน	จำนวนนักเรียน	129 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่ 4	จำนวนครู	6 คน	จำนวนนักเรียน	153 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่ 5	จำนวนครู	3 คน	จำนวนนักเรียน	137 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ฉบับ มีลักษณะดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป แบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรม

สำหรับเด็กปฐมวัย

ฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณภาพ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 4 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้เป็นแบบประเมิน มี 2 ฉบับ มีการวิเคราะห์ผล ดังนี้

ฉบับที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลวิธีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ของผู้ตอบ

แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีหาค่าร้อยละ และเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ฉบับที่ 2 แบบประเมินคุณภาพเด็ก ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยการนำค่าร้อยละเฉลี่ยตามเกณฑ์พิจารณาในทุกตัวบ่งชี้ มารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนตัวบ่งชี้ จากนั้นนำมาเทียบค่าร้อยละตามเกณฑ์คุณภาพที่แบ่งออกเป็น 4 ระดับ นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินมาวิเคราะห์ เสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ด้านคุณภาพเด็ก ซึ่งมี 8 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อจำแนกตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามข้อตกลง ร้องลงมาได้แก่ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความกตัญญูกตเวที มีเมตตา กรุณา มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ตามลำดับ และตัวบ่งชี้ที่มี ผลการประเมินต่ำสุด คือ ประหยัด รู้จักใช้ และรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 2 เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมาก และตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำสุดคือ รับรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 เด็กสามารถทำงานจนสำเร็จ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ ร้องลงมาได้แก่ ทำงานจนสำเร็จ และภูมิใจในผลงานที่ทำ มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต ตามลำดับ และตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำสุด คือ สนใจและกระตือรือร้นในการทำงาน

มาตรฐานที่ 4 เด็กมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ สามารถแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย ร้องลงมาได้แก่ มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ และตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำสุด คือ มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 เด็กมีความรู้และทักษะเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ - เล็ก ร้องลงมาได้แก่ มีประสาทในการใช้สัมผัสทั้ง 5 มีทักษะในการสื่อสาร มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ มีทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์ มีทักษะในเรื่องจำนวน ปริมาณ น้ำหนัก และมีความรู้เรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติตามลำดับ และตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำสุด คือ เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ

มาตรฐานที่ 6 เด็กมีความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่าน และพัฒนาตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินสูงสุด คือมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวและสนุกกับการเรียนรู้ และตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำสุด คือ การรู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผลและความสนใจใฝ่รู้

มาตรฐานที่ 7 เด็กมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี โดยตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ น้ำหนักส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ ส่วนในข้ออื่นๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี รองลงมาได้แก่ เด็กรักการออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพ และช่วยเหลือตนเองได้ เห็นโทษของสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมาได้ และร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น ตามลำดับ และตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำสุด คือ มีความมั่นใจกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 8 เด็กมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหวโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินสูงสุด คือ มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรี รองลงมาได้แก่ มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ และตัวบ่งชี้ที่มีผลการประเมินต่ำสุด คือ มีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านการเคลื่อนไหว

2. จากการติดตามผลการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่าครูผู้สอนมีแผนการจัดประสบการณ์ทุกคน นวัตกรรมที่นำมาใช้มีหลากหลาย ที่พบมาก คือการสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบพหุปัญญา และการสอนแบบโครงการ ในการกำหนดตัวบ่งชี้/สภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละช่วงอายุครูผู้สอนจะใช้วิธีร่วมกันวิเคราะห์ มีการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการผ่านการเล่นให้แก่เด็ก โดยครูและเด็กร่วมกันกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ มีการจัดกิจกรรมประจำวัน ครบทั้ง 6 กิจกรรม มีมุมบทบาทสมมติ มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ เป็นมุมกิจกรรมหรือมุมประสบการณ์ในห้องเรียน วิธีการประเมินพัฒนาการส่วนมากจะใช้วิธีสนทนา สัมภาษณ์ สังเกต บันทึกพฤติกรรม รวบรวมผลงานความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคล และจะใช้แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์เป็นส่วนน้อย การจัดการศึกษาปฐมวัยให้ความสำคัญมากในด้านการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รองลงมาเน้นการอ่านออกเขียนได้ ปัญหาอุปสรรคที่พบในด้านสื่อ - อุปกรณ์ คือ มีสื่อน้อยไม่เพียงพอแก่เด็ก

การอภิปรายผล

1. จากผลการติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ด้านคุณภาพเด็กตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ที่พบว่า ผลการประเมินทุกมาตรฐานอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนจบการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปและส่วนใหญ่มีประสบการณ์การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย และผ่านการศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนั้นครูและผู้ดูแลเด็กจึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและลักษณะพัฒนาการ เพื่อเป็นพื้นฐานในการจัดประสบการณ์ที่จะส่งเสริมการเจริญพัฒนาในรูปแบบที่พึงประสงค์ 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (ภรณ์ คุรุรัตน์, 2553, หน้า 77) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชงชัย รัตโนภาส (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท แล้วพบว่า การจัดการศึกษาระดับอนุบาล เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จะต้องคัดเลือกครูเข้าสอนโดยพิจารณาจากคุณสมบัติเฉพาะต่าง ๆ เช่น รักเด็ก มีความสามารถในการด้านศิลปะ ฯลฯ ครูผู้สอนที่สนใจสอนแต่ไม่ถนัดในการสอนจะมีการเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้กับครูผู้สอนโดยให้เข้ารับการอบรมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร เรือนศรี (2544, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ในด้านการบริหารหลักสูตรและด้านการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีการเตรียมบุคลากรโดยพิจารณาจัดครูที่มีประสบการณ์เข้าสอนอัตราส่วนต่อเด็ก เป็น 1 : 21 - 30 คน และได้ส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

2. ผลการติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ด้านคุณภาพเด็ก ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย พบว่าอยู่ในระดับดี ทุกมาตรฐาน และมาตรฐานที่มีผลการประเมินสูงสุดคือ มาตรฐานที่ 8 เด็กมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมด้านดนตรี การเคลื่อนไหว และศิลปะ เป็นกิจกรรมประจำวันที่เด็กจะต้องเรียนรู้ในแต่ละวัน ซึ่งอยู่ในกิจกรรมประจำวันที่ครูผู้สอนจัดกิจกรรมที่จะฝึกการใช้กล้ามเนื้อใหญ่และเล็กให้มีความหลากหลายให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร คือพัฒนาเด็กตามศักยภาพ เพราะธรรมชาติของเด็กในวัยนี้จะไม่อยู่นิ่ง ชอบการเคลื่อนไหว ดังนั้น ครูผู้สอนจะต้องนำธรรมชาติของผู้เรียนมาเป็นหลักในการพัฒนาการเรียนรู้สอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพเด็ก ระดับปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบบุรี เขต 2 (2549, หน้า 23) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2549, หน้า 48) ที่พบว่าเด็กส่วนใหญ่มีความชื่นชอบด้านดนตรี ด้านศิลปะ และการเคลื่อนไหว เนื่องจากครูผู้สอนให้การเอาใจใส่สนับสนุน เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาส ให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ มีการจัดกิจกรรมร้องเพลง วาดภาพระบายสี การฝึกปะ พับสี

ออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนา ทาพริก (2531, หน้า 87) ศึกษาการใช้แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในด้านการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย พบว่า ครูผู้สอนส่วนมากเห็นว่าจุดประสงค์ของกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์มีความชัดเจนดี มีความเหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก และสามารถนำไปจัดประสบการณ์ให้บรรลุตามจุดประสงค์ได้มาก

3. จากผลการติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ด้านคุณภาพเด็ก ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย พบว่าอยู่ในระดับดี ทุกมาตรฐาน และพบว่ามาตรฐานที่มีผลการประเมินต่ำกว่ามาตรฐานอื่นๆ คือ มาตรฐานที่ 4 เด็กมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และมาตรฐานที่ 6 เด็กมีความรู้ ความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่าน และพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ การมีความคิดรวบยอด รู้จักทำงานและเล่นในห้องเรียนในระบบกลุ่มนั้น ครูผู้สอนยังดำเนินการด้านนี้น้อยมากจึงควรมีการดำเนินการทั้ง 6 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษาให้ครบภายใน 1 สัปดาห์ โดยเน้นกิจกรรมเสรี กิจกรรมเสริมประสบการณ์ และเกมการศึกษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อฝึกทักษะการคิด การแก้ปัญหา เวลาเจออุปสรรคในการเล่น ส่งเสริมกระบวนการคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549, หน้า 50) ทั้งนี้เด็กที่ได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจะเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ดังที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549, หน้า ข) เสนอไว้ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับแรกเพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาบนพื้นฐานความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้กิจกรรมกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรติ เลิศไกร (2533, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมที่ไม่เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์

4. ผลการศึกษาการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีแนวทางการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยที่สอดคล้องกับหลักการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากกรมวิชาการ (2540 ข, หน้า 45 - 46) ได้เสนอแนะไว้ว่า การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น จึงต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน การจัด

ประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้เด็กได้ทราบว่าในแต่ละวันเด็กต้องทำอะไรบ้าง เมื่อใด และอย่างไร กิจกรรมที่จัดควรเปิดโอกาสให้เด็กทำตามความสามารถและความสนใจ เป็นกิจกรรมที่มีรูปแบบหลากหลาย ดังนั้นครูผู้สอนชั้นอนุบาลส่วนใหญ่จึงดำเนินการจัดกิจกรรมตามตารางการจัดกิจกรรมของหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ครบทุกวัน และส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการครบทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชูลี ช่วยเอื้อ (2533, บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้แนวการจัดประสบการณ์อนุบาลศึกษาในโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมส่วนใหญ่จัดกิจกรรมตามที่กำหนดในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับวิไลพร เรือนศรี (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ในด้านการบริหารหลักสูตร และด้านการดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผู้บริหารจัดเตรียมเอกสารและคู่มือประกอบที่จัดให้ครู ได้แก่ หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ และคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 - 6 ปี) ของกรมวิชาการ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธงชัย รัตโนภาส (2546, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท แล้วพบว่า การจัดทำตารางเรียนประจำวันครูปรับปรุงจากการจัดกิจกรรมของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยสลับเปลี่ยนเวลาในการทำกิจกรรม และเพิ่มหรือลดกิจกรรมบางกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ด้านคุณภาพเด็ก ผู้วิจัยเห็นควรเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ในการนำแบบประเมินด้านคุณภาพเด็ก ไปใช้ในการติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ควรจะต้องทำความเข้าใจในเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจนก่อนที่จะนำไปใช้ประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคลได้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุด

1.2 ในการนำแบบประเมินด้านคุณภาพเด็กไปใช้ในการติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ควรชี้แจงครูผู้สอนให้ชัดเจนว่าต้องการ ให้ครูผู้สอนประเมินเด็กเป็นรายบุคคลมิใช่ประเมินเป็นภาพรวม เพราะจะทำให้มีความคลาดเคลื่อนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยฉบับนี้ มุ่งติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพเด็กเพียงอย่างเดียว การศึกษาครั้งต่อไป ควรได้ศึกษาให้ครบทุกมาตรฐาน

2.2 การวิจัยในครั้งนี้ใช้การประเมินโดยให้ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูล ที่เที่ยงตรงมากขึ้น ควรนำแบบประเมินไปประเมินด้วยตนเอง

2.3 ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบมาตรฐานด้านคุณภาพเด็ก เมื่อจำแนกตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน และวุฒิการศึกษาของครูผู้สอน เพื่อให้ได้ข้อมูล นำไปใช้ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น